

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ι. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα κατὰ τὸ 1966

Κύριοι Μέτοχοι,

Ὅπως γνωρίζετε, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα συνεπλήρωσεν ἓνα καὶ ἓν τέταρτον αἰῶνος συνεχοῦς δραστηριότητος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑθνους καὶ τῆς Οἰκονομίας. Ἡ ἐπέτειος αὕτη δὲν ἀπετέλεσε μόνον ἀφορμὴν δι' ἑορτασμόν. Ἀπετέλεσεν ἐπίσης ἀφετηρίαν περισυλλογῆς καὶ ἀναδιαρθρώσεως τῆς Ἰδρύσεως. Ἡ σχετικὴ προσπάθεια ἀποβλέπει εἰς ἓνα πρωταρχικὸν σκοπὸν : εἰς τὴν ἔξασφάλισιν τῆς πλέον ὀρθολογικῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῆς Τραπεζῆς καὶ εἰς τὴν καλυτέραν δυνατὴν προσαρμογὴν αὐτῆς εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Χώρας.

Αἱ πιστωτικαὶ ἐξελίξεις τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐπιβεβαιώνουν καὶ πάλιν τὴν μεγάλην καὶ βασικὴν σημασίαν τοῦ Ἰδρυματος τούτου, ὡς τοῦ κυριωτέρου ἀγωγοῦ διὰ τὴν συγκέντρωσιν καὶ διοχέτευσιν τῶν ἰδιωτικῶν ἀποταμιεύσεων εἰς παραγωγικὰς ἐπενδύσεις. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος συνεκέντρωσε κατὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν ἔτος ἐπιβλητικὸν ποσοστὸν τῶν ἀφθόνων νέων ἀποταμιεύσεων. Ἡ εὐρυστάτη λαϊκὴ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸ Ἴδρυμα ἔξεδηλώθη ἐπίσης διὰ τῆς μεγάλης αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καταθετῶν της, ὃ ὁποῖος ὑπερέβη συνολικῶς τὸ ἑκατομμύριον. Ἐκ παραλλήλου, ἡ Τράπεζα ἐπεξέτεινε τὴν πιστωτικὴν ἐνίσχυσιν τῶν παραγωγικῶν κλάδων, διαθέσασα τὸ μέγιστον μέρος τῆς αὐξήσεως τῶν χορηγήσεων της εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν βιοτεχνίαν.

Πιστωτικὴ πολιτικὴ

α) Νέα πιστωτικὰ κριτήρια

Εἰς τὸν τομέα τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς, ἡ προσπάθεια αὕτη περιλαμβάνει ἓν πρῶτος τὴν διαμόρφωσιν νέων πιστωτικῶν ἀντιλήψεων καὶ κριτη

ρίων, τόσον εἰς τὴν γενικὴν πολιτικὴν τῆς Τραπεζῆς, ὅσον καὶ εἰς τὰ κριτήρια τῶν ἐπὶ μέρους χορηγήσεων. Ἡ Τράπεζα ἀποβλέπει εἰς τὴν συνέχισιν καὶ ἐπέκτασιν τῆς δραστηριότητός της εἰς τὸν τομέα τῆς μακροπροθέμου πίστεως, μὲ ρυθμὸν ἀνάλογον πρὸς τὰς ἀνάγκας μιᾶς ἐπιταχνομένης διαδικασίας ἀναπτύξεως καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Κατὰ τὸ ἄμεσον παρελθὸν ὑπεστηρίχθη ἡ ἄποψις ὅτι αἱ ἐμπορικαὶ τράπεζαι ἀλλὰ καὶ τὸ Ἴδρυμα τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνεχίσουν τὴν πολιτικὴν αὐτὴν ἄννην σοβαρῶν κινδύνων διὰ τὴν ρευστότητά των. Τοιαῦται ὅμως ἀντιλήψεις δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν οὔτε τὰς ἰδιαιτέρας συνθήκας τοῦ ἑλληνικοῦ χρηματοδοτικοῦ συστήματος, οὔτε τὰ ἰδιαίχοντα χαρακτηριστικὰ καὶ τὴν ἰδιαιτέραν εἰς αὐτὸ θέσιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ἡ ἄρνησις, ἕξ ἄλλου, τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς νὰ συνεχίσῃ τὴν πιστωτικὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἐκβιομηχανίσεως καὶ γενικώτερον τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας συμβολῆς τῆς κεφαλαιαγορᾶς καὶ τῶν ἐξειδικευμένων ὀργανισμῶν, θὰ ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀδυναμίαν τοῦ ὅλου συστήματος νὰ ἀνταποκριθῇ ἐπαρκῶς εἰς τὸ ζωτικὸν τοῦτο ἔργον. Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ Τράπεζα ἀποβλέπει εἰς τὴν συνέχισιν καὶ ἐπέκτασιν τῆς δραστηριότητός της εἰς τὸν τομέα τῆς μακροπροθέμου πίστεως.

Παραλλήλως πρὸς τὰς γενικὰς αὐτὰς κατευθύνσεις τῆς πιστωτικῆς τῆς πολιτικῆς, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα προωθεῖ τὴν καθιέρωσιν πιστωτικῶν κριτηρίων τὰ ὅποια, χωρὶς νὰ ἀφίστανται τῶν συνήθων τραπεζικῶν κριτηρίων, προσδίδουν τὴν δέουσαν σημασίαν εἰς τὰς δυνατότητας καὶ προοπτικὰς ἀναπτύξεως τῶν δανειοδοτουμένων ἐπιχειρηματικῶν μονάδων.

β) Ὑποδιευθύνσεις ἐπενδύσεων καὶ βιοτεχνικῆς πίστεως

Βασικὸν μέτρον ἀναδιαρθρώσεως τῆς πιστωτικῆς λειτουργίας τῆς Τραπεζῆς ἀπετέλεσεν ἡ σύστασις δύο νέων Ὑποδιευθύνσεων: τῆς Ὑποδιευθύνσεως Ἐπενδύσεων καὶ τῆς Ὑποδιευθύνσεως Βιοτεχνικῆς Πίστεως. Διὰ τῆς δημιουργίας καὶ δραστηριοποιήσεως τῆς Ὑποδιευθύνσεως Ἐπενδύσεων, ἡ Τράπεζα θὰ συμβάλῃ ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν προσπάθειαν ἀναπτύξεως τῆς κεφαλαιαγορᾶς καὶ βελτιώσεως τῆς κεφαλαιακῆς συγκροτήσεως τῶν ἐπιχειρηματικῶν μονάδων.

Ἡ σύστασις, ἕξ ἄλλου, ἰδίως Ὑποδιευθύνσεως Βιοτεχνικῆς Πίστεως ἐκφράζει τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τῆς Τραπεζῆς διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς πιστωτικῶς παρημελημένης βιοτεχνίας, ἡ ὅποια, ὡς ὑγιὲς κύτταρον τῆς μεταποιητικῆς παραγωγῆς, συστηματικῶς χρηματοδοτουμένη, παρέχει, πλὴν ἄλλων τὴν βάσιν καὶ ἐν πολλοῖς τὴν ἀσφαλῆ ἀφετηρίαν τῆς βιομηχανικῆς ἐπεκτάσεως.

Ἐσωτερικὴ ὀργάνωσις

Ἐκτὸς τοῦ τομέως τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς ἰδιαίτερα προσπάθεια κατεβλήθη ἐπίσης εἰς τὸν τομέα τῆς ἐσωτερικῆς ὀργάνωσεως τῆς Τραπεζῆς. Εἰς τὰ ληφθέντα μέτρα περιλαμβάνεται ἡ ἀναδιάρθρωσις καὶ σύμπτυξις ὠρισμένων Ὑπηρεσιῶν τῆς Διοικήσεως, κυρίως μὲν διὰ λόγους εὐρύθμου λειτουργίας, συγχρόνως ὅμως καὶ διὰ τὴν πραγματοποίησιν οἰκονομῶν, δεδομένου ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν Διευθύνσεων τῆς Διοικήσεως ἐμειώθη κατὰ τρεῖς. Εἰδικώτερον, βασικὴν φροντίδα μας ἀπετέλεσεν ἡ ἀναδιάρθρωσις καὶ δραστηριοποιήσις τῆς Διευθύνσεως Ὁργανώσεως, ἡ ὁποία εἶναι ἐπιφορτισμένη μὲ τὸ κύριον ἔργον τῆς διασφαλίσεως τῆς ὀρθολογικῆς ἐσωτερικῆς λειτουργίας καὶ τῆς μηχανογραφήσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπεζῆς.

Πρὸς τούτοις, προέβημεν εἰς ριζικὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν Ὑπηρεσιῶν Μελετῶν. Ἡ σύστασις καὶ βαθμιαία ἐπ'ἀνδρωσις τῆς νέας Μονάδος τῶν Οἰκονομικῶν Μελετῶν τερματίζει τὴν κρατοῦσαν εἰς τὸν τομέα αὐτὸν ἄρρυθμον κατάστασιν διὰ τῆς συγκροτήσεως ἑνὸς συγχρόνου ἐπιτελείου ἐξ εἰδικῶν ἐπιστημόνων.

II. Ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία

Ἔτος ἀνόδου

Τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐξελίξεων κατὰ τὸ 1966 ἦσαν ἡ σημαντικὴ αὔξεισις τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν εἰσοδημάτων ἀφ' ἑνός, καὶ ἡ βελτίωσις τῆς νομισματικῆς καὶ συναλλακτικῆς καταστάσεως, ἀφ' ἑτέρου. Ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης ὑπερέβη πᾶν προηγούμενον ἐπίπεδον καὶ διετερήθη ζῶηρά καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἡ δὲ στάθμη διαβιώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐσημείωσεν ἄνοδον. Ἐξ ἄλλου, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ἤδη τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀπεμακρύνθησαν οἱ ἀπειλήσαντες τὴν σταθερότητα τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος κίνδυνοι, καὶ τὸ κοινὸν ταχέως ἀνέκτησε πλήρη τὴν ἐμπιστοσύνην του εἰς τὴν δραχμὴν.

Ἡ ὑπαρξίς ὀργανικῶν ἐλλείψεων καὶ ἀδυναμιῶν ἦτο, βεβαίως, καὶ κατὰ τὸ 1966 ἐμφανής. Ὁξύτητες ὅμως τείνουσαι νὰ ἀνατρέψουν τὰς ὑφισταμένας σχέσεις μεταξὺ βασικῶν μεγεθῶν δὲν ἀνεφύησαν. Γενικῶς, αἱ συναλλαγαὶ διεξήχθησαν ὁμαλῶς, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου ἐπετελέσθησαν βήματά τινα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἀναδιարθρώσεως τῆς οἰκονομίας.

Τὴν συντελεσθεῖσαν κατὰ τὸ ἀπελθὸν ἔτος πρόοδον ἐκφράζει ἑναργῶς ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, τὸ ὁποῖον ἠυξήθη εἰς σταθερὰς τιμὰς κατὰ 8,2% ἔναντι τοῦ 1965, συμφώνως πρὸς προσωρινὰ στοιχεῖα τοῦ

Ἐπιχειρήσεων Συστηματικῆς. Ἡ ἀνοδος αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἦτο σημαντικὴ, τὴν καθιστοῦν δὲ ἀξίαν ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως οἱ ἑξῆς δύο λόγοι :

Πρῶτον, τὸ ὅτι ἐπραγματοποιήθη εἰς τὴν ἔκτασιν αὐτὴν διὰ τέταρτον κατὰ σειρὰν ἔτος. Οὕτω, μεταξὺ 1962 καὶ 1966 τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα εἰς σταθερὰς τιμὰς ἠυξήθη κατὰ 36,1%. Τόσον σταθερὰν καὶ μεγάλην ἀνοδὸν ὀλίγοι μόνον χώροι ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν. Πρόκειται, συνεπῶς, περὶ ἐπιτεύγματος, τὸ ὁποῖον δίδει τὸ μέτρον τοῦ δυναμισμοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἀποδεικνύει τὴν ἰκανότητα τῆς παρουσίας γενεᾶς νὰ θεμελιώσῃ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς Χώρας.

Δεύτερον, τὸ ὅτι προῆλθε κυρίως ἀπὸ τὸν τομέα τῆς δευτερογενοῦς παραγωγῆς, ἡ ὁποία συνέβαλεν εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὸ 1966 διὰ ποσοστοῦ 47,6%. Ἡ συμβολὴ τῆς μεταποιήσεως, εἰδικώτερον, ἀνῆλθεν εἰς 33%.

Εἰς τὴν ἐξέλιξιν αὐτὴν συνετέλεσε κυρίως ἡ συνεχισθεῖσα ἀνοδος τῆς ἐσωτερικῆς ζητήσεως καταναλωτικῶν ἰδίως ἀλλὰ καὶ κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν. Ἀπὸ τὴν διαπίστωσιν αὐτὴν προκύπτει τὸ εὐχάριστον συμπέρασμα ὅτι αἱ ἑλληνικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἐπωφελοῦμεναι τῆς διευρύνσεως τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς τὴν ὁποίαν προκαλεῖ ἡ συνεχὴς ἀνοδος τῶν εἰσοδημάτων, αὐξάνουν καὶ ἀξιοποιοῦν τὸ παραγωγικὸν δυναμικὸν των. Τοῦτο δὲ παρὰ τὸν δξύτατον—καὶ ἀθέμιτον, ἐνίοτε—ἀνταγωνισμόν ἐκ μέρους τῶν ἐλευθέρως εἰσαγομένων ἀπὸ κάθε γωνίαν τῆς γῆς προϊόντων.

Νέοι βιομηχανικοὶ κλάδοι καὶ διαφοροποιήσεις τῆς παραγωγῆς

Ἄλλὰ ἡ ἑλληνικὴ βιομηχανία δὲν περιορίζεται πλέον μόνον εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀγοράν. Τὰ προϊόντα τῆς ἤρχισαν ἤδη νὰ κατευθύνονται καὶ πρὸς τὸ ἐξωτερικόν, εἰς ποσότητας αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι, ὅπως ἄλλοτε, ἀσήμαντοι. Πράγματι, ἡ ἀξία τῶν ἐξαγωγῶν βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν προϊόντων ἀνῆλθε πέρυσιν εἰς 56 ἑκατ. δολλαρίων, ἦτοι εἰς ποσοστὸν 14% σχεδὸν τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν. Πρὸ δύο μόλις ἔτων, οἱ ἀντίστοιχοι ἀριθμοὶ ἦσαν 20 ἑκατ. δολλαρίων καὶ 6,5%.

Ἡ ὡς ἄνω αὔξεις τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν ἐξαγωγῶν προϊόντων τῆς μεταποιήσεως εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν εὐρυτάτων ἐπενδύσεων αἱ ὁποῖαι διενεργήθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Συγχρόνως, ἀπὸ πολλὰς ἐπιχειρήσεις κατεβλήθησαν ἐπιτυχεῖς προσπάθειαι ἐξυψώσεως τοῦ ὀργανωτικοῦ των ἐπιπέδου, μὲ ἔκδηλον τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγικότητος.

Ἰδιαιτέρως ἀντιληπτὴ ἐγένετο κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἡ συντελεσθεῖσα ἀναδιάρθρωσις τῆς μεταποιητικῆς παραγωγῆς διὰ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας καὶ τῆς πλήρους ἀπασχολήσεως μεγάλων ἐργοστασίων, προσφάτως ἀνε-

γεθέντων. Σπουδαιότερα μεταξύ τούτων εἶναι ἡ ἔξαγωγικὴ βιομηχανία ἀλουμίνας καὶ ἀλουμίνιου εἰς Ἄσπρα Σπίτια, τὸ δεύτερον διυλιστήριο πετρελαίου καὶ τὰ δύο ἔργοστάσια χημικῶν λιπασμάτων εἰς Βόρειον Ἑλλάδα, τὸ ἔργοστάσιον χάρτου εἰς Θεσσαλίαν καὶ τὸ ἔργοστάσιον ἐλαστικῶν εἰς Πάτρας. Αἱ μονάδες αὐταί, ὁμοῦ μὲ πλῆθος ἄλλων ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἰδρῦθησαν προσφάτως ἢ προέβησαν εἰς ἐπέκτασιν τῶν ἐγκαταστάσεών των, ἰδίως εἰς τὴν ἐπαρχίαν, συνέβαλον ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν συνολικὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἀπασχολήσεως, εἰς τὴν προώθησιν τῶν ἔξαγωγῶν καὶ εἰς τὴν μερικὴν ἢ ὀλικὴν ἐκτόπισιν εἰσαγομένων μέχρι τοῦδε προϊόντων.

Σχετικῶς μὲ τὴν συντελουμένην βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν, πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ χαρακτηριστικὴ ἄλλοτε ἀνισορροπία εἰς τὸν βαθμὸν ἐκβιομηχανίσεως μεταξύ τῆς Περιοχῆς Πρωτευούσης καὶ τῆς ὑπολοίπου Ἑλλάδος τείνει βαθμιαίως νὰ περιορισθῇ

Ἡ ἀγροτικὴ τομεὺς

Καὶ τὸ ἀγροτικὸν εἰσοδήμα παρουσίασε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος αὐξήσιν, ἡ ὁποία ὁμως δὲν ὑπερέβη ποσοστὸν 1,6%. Ὁ χαμηλὸς ρυθμὸς ἀνόδου τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν οὐσιώδη μείωσιν τῆς παραγωγῆς καπνοῦ, ἡ ὁποία προεκλήθη τόσον ἀπὸ τὸν περιορισμὸν τῶν καλλιεργουμένων ἐκτάσεων ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν κάμψιν τῶν στρεμματικῶν ἀποδόσεων. Μεγάλῃ μείωσις ἔλαβε χώραν καὶ εἰς τὰς διὰ σίτου καλλιεργουμένας ἐκτάσεις, ἀλλὰ συνεπεῖα τῆς αὐξήσεως τῶν στρεμματικῶν ἀποδόσεων ἡ παραγωγή ἐλαφρῶς μόνον ὑπελείφθη τοῦ 1965. Ἡ παραγωγή ἐλαιολάδου ἐσημείωσεν ἐπίσης μείωσιν, μικρὰν ὁμως, ἔναντι τοῦ 1965, συνεπεῖα τοῦ γνωστοῦ διαιτοῦς κύκλου. Φαίνεται, ἐξ ἄλλου, ὅτι σημαντικαὶ ἐκτάσεις ἔμειναν ἀκαλλιεργητοί, ὑπάρχουν δὲ ἐνδείξεις ὅτι τὸ φαινόμενον αὐτὸ δὲν εἶναι ἄσχετον πρὸς τὴν μετανάστευσιν.

Ἡ συμβολὴ τῆς γεωργίας εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἀναπτύξεως καὶ εἰς τὴν διατήρησιν τῆς νομισματικῆς καὶ συναλλαγματικῆς σταθερότητος τῆς Χώρας εἶναι βασικῆς σημασίας. Ἀπὸ τὴν συνεχῆ αὐξήσιν τῆς προσφορᾶς ἐγχωρίων εἰδῶν διατροφῆς καὶ γεωργικῶν πρώτων ὑλῶν ὑπὸ συνθήκας ταχέως βελτιουμένης παραγωγικότητος ἔξαρτᾶται, ἐν πολλοῖς, ἡ συγκράτησις τοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐσωτερικῶν τιμῶν, ὁ περιορισμὸς τοῦ ἐλλείμματος τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν μὲ τὴν ἀλλοδαπήν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλάφρυνσις τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ ἀπὸ δυσβάστακτα βάρη, δεδομένου ὅτι ἡ αὐξήσις τῆς παραγωγικότητος θὰ ἐπέτρεπε τὴν βαθμιαίαν μείωσιν τῶν ἐπιδοτήσεων, χωρὶς τοῦτο νὰ ἀποβῇ εἰς βάρος τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀγροτῶν.

Ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, αἱ ἐξελίξεις εἰς τὴν γεωργίαν ἦσαν ἱκανοποιητικαὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς. Κατὰ τὰ τελευταῖα ὅμως ἔτη ἡ σημασία τῆς συμβολῆς τῆς ἤρχισε νὰ περιορίζεται, διότι καὶ ἡ ἀναδιάρθρωσις τοῦ ἀγροτικοῦ τομέως δὲν παρακολουθεῖ μὲ ἐπαρκῶς ταχὺν ρυθμὸν τὰς μεταβαλλομένας ἀνάγκας. Οὕτω, ἰδιαιτέραν ἀδυναμίαν προσαρμογῆς εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς ἐγχωρίου ζητήσεως ἐπιδεικνύει ἡ κτηνοτροφία, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δαπανηθοῦν κατὰ τὸ 1966, διὰ δευτέρου κατὰ σειρὰν ἔτος, 100 σχεδὸν ἑκατ. δολλαρίων διὰ τὴν εἰσαγωγὴν κρεάτων καὶ γαλακτοκομικῶν προϊόντων.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ, ἐξ ἄλλου, εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς προστασίας, θὰ πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ ἐνίσχυσις τῶν εἰσοδημάτων τῶν ἀγροτῶν εἶναι σκόπιμος ὄχι μόνον διὰ κοινωνικοὺς ἀλλὰ καὶ δι' οἰκονομικοὺς λόγους. Δὲν θὰ πρέπει, ἐν τούτοις, νὰ ἀγνοοῦνται καὶ αἱ δυσχέρειαι τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζει παρ' ἡμῖν ἡ προσπάθεια οὐσιώδους ἐνισχύσεως τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος.

Αὐξήσις τῶν ἐπενδύσεων μὲ περιορισμένην συμμετοχὴν τῆς μεταποιήσεως

Εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἄνοδον τοῦ παρελθόντος ἔτους συνέβαλεν ἡ ἔντασις τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος τόσον τοῦ ἰδιωτικοῦ ὅσον καὶ τοῦ δημοσίου τομέως. Αἱ πραγματοποιηθεῖσαι κατὰ τὸ 1966 ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου εἰς σταθερὰς τιμὰς ἦσαν μεγαλύτεραι ἀπὸ οἰονδήποτε προηγούμενον ἔτος. Τὸ ποσοστὸν τῶν διαθεσίμων πόρων, τὸ ὁποῖον διετέθη εἰς παγίας ἐπενδύσεις, μὴ περιλαμβανομένης τῆς ἀξίας τῶν μεταφερθέντων ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν πλοίων, ἀνῆλθεν εἰς 18,4 %.

Ἡ γενικὴ εἰκὼν ἦτο, συνεπῶς, ἐνθαρρυντικὴ. Ἀνησυχίας προκαλεῖ, ἐξ ἀντιθέτου, ἡ διαπίστωσις ὅτι ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν μεταποίησιν ἦτο σημαντικῶς χαμηλότερος τοῦ πραγματοποιηθέντος κατὰ τὸ 1965. Ἡ παρεχομένη ἐξήγησις εἶναι ὅτι κατὰ τὸ προπαρελθὸν ἔτος ἐσημειοῦτο ὄργασμος ἐκ τῆς ἀνεγέρσεως τῶν μεγάλων βιομηχανικῶν συγκροτημάτων, τὰ ὁποῖα προεκάλεσαν τὸ περυσινὸν ἄλμα τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς.

Καὶ ἡ μὲν ἐξήγησις εἶναι ἴσως ὀρθή, ὄχι ὅμως καὶ ἱκανοποιητικὴ. Συμβαίνει, μάλιστα, τὸ ἀκριβῶς ἀντίθετον, διότι δίδεται ἡ ἐντύπωσις ὅτι κατὰ τὸ 1965 συνετελέσθη τι τὸ ἐξαιρετικόν. Ἡ οἰκονομία μας ὅμως ὀφείλει νὰ διανύσῃ μακρὸν ἀκόμη δρόμον διὰ νὰ πλησιάσῃ εἰς βαθμὸν ἀναπτύξεως τὰς προηγμένας χώρας τοῦ δυτικοῦ κόσμου. Οὐσιώδης ὄρος τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ ἀντικειμενικοῦ αὐτοῦ σκοποῦ εἶναι ἀδιάκοπος συσσώρευσις παγίου κεφαλαίου εἰς τομεῖς ἀποφασιστικῆς σημασίας διὰ τὴν ἀναδιάρθρω-

σιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἀπασχολήσεως. Τοιοῦτος δὲ τομεὺς εἶναι κατ' ἐξοχὴν μεταποιήσις.

Παρά τὰ ἀξιόλογα βήματα προόδου τὰ ὁποῖα ἐπραγματοποίησεν ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἢ μεταβολὴ τῆς κατὰ τομεῖς συνθέσεως τοῦ ἐγχωρίου προϊόντος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰδιαιτέρως ἐνθαρρυντικὴ. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ διαφορὰ μεταξὺ συνολικοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος καὶ συνολικοῦ εἰσοδήματος τῆς μεταποιήσεως περιορίσθη. Ἡ προσέγγισις ὅμως ἐπετεύχθη, διότι ἡ συμβολὴ τῆς γεωργίας εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ ἐγχωρίου ὑπεχώρησεν ἀπὸ 27,7% εἰς 23,8%. Ἡ συμμετοχὴ τῆς μεταποιήσεως ἔμεινεν οὐσιαστικῶς στάσιμος, δεδομένου ὅτι ἀπὸ τὸ χαμηλὸν ποσοστὸν 16,6% ἀνῆλθε μόνον εἰς 16,9%. Ἡ ἀνασύνθεσις ἐμφανίζεται σημειωθεῖσα κυρίως εἰς ὄφελος τοῦ εἰσοδήματος ἐκ κατασκευῶν καὶ ἐξ ὑπηρεσιῶν ἐν γένει.

Μείωσις τοῦ ἑλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν

Τὰς σημειωθείσας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐξελίξεις τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς καὶ τῆς ζητήσεως ἀντικατοπτρίζουν μὲ ἀρκετὴν ἀκρίβειαν αἱ διενεργηθεῖσαι μὲ τὴν ἀλλοδαπὴν συναλλαγáι, ἢ αὔξησις τῶν ὁποίων ἦτο καὶ γενικὴ καὶ σημαντικὴ. Ἡ τελικὴ διαμόρφωσις τῶν ἐξωτερικῶν λογαριασμῶν ἐπηρεάσθη ἐπίσης ἀπὸ τὴν ὑποχώρησιν τῆς χρυσοφιλίας. Τὰ βασικά, ἐν τούτοις, χαρακτηριστικὰ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν διετηρήθησαν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀναλλοίωτα.

Τὸ Κράτος, προβλέψαν ἀπὸ τῶν πρώτων ἤδη ἐβδομάδων τοῦ 1966 ὅτι τὸ ἑλλεμμα τῶν τρεχουσῶν συναλλαγῶν θὰ ὑπερέβαινε τὴν συνήθη καθαρὰν εἰσορὴν κεφαλαίων, προσέφυγεν εἰς τὸν ἐξωτερικὸν δανεισμόν. Δάνεια καὶ πιστώσεις συνολικοῦ ὕψους 83 ἑκατ. δολλαρίων συνήφθησαν, μὲ τὸν σκοπὸν διαφυλάξεως τῶν ἐπισήμων συναλλαγματικῶν διαθεσίμων. Ταῦτα, τελικῶς, ηἰξήθησαν κατὰ 12,4 ἑκατ. δολλαρίων, ἐνῶ παρουσίασαν συνολικὴν μείωσιν ἐκ 43 ἑκατ. δολλαρίων ἐντὸς τῶν δύο προηγουμένων ἐτῶν.

Εἰς τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν τοῦ 1966 μερικῶς μόνον ἀπεικονίζεται ἡ ἐπελθοῦσα μεταβολὴ εἰς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ροῆς χρυσοῦ μεταξὺ Κεντρικῆς Τραπεζῆς καὶ κοινοῦ. Ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου 1963 μέχρι τοῦ τέλους 1965 τὸν κανόνα ἀπετέλει ἡ ἀνεπίσημος διὰ τῆς χρηματογορᾶς πώλησις χρυσῶν λιρῶν εἰς τὸ εὐρὸν κοινὸν ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τῆς ἀπαγορεύσεως ὅμως τῶν μεταξὺ ἰδιωτῶν συναλλαγῶν ἐπὶ χρυσοῦ τὸ ρεῦμα ἀντεστράφη. Καθ' ὅλον τὸ παρελθὸν ἔτος, ὡς καὶ κατὰ τὸ μέχρι σήμερον διάστημα καὶ παρὰ τὸν συνεχῆ ὑποβιβασμὸν τῆς τιμῆς, τὸ κοινὸν ἐξακολουθεῖ νὰ πωλῇ χρυσᾶς λίρας εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπὸ τὴν πρόσφατον αὐτὴν ἱστορίαν τῆς χρυσῆς λίρας ἐπιβάλλεται νὰ ἀντληθῇ ἐν χρήσιμον δίδαγμα : ὅτι παραλλήλως πρὸς τὴν ὑπαρξίν νομισματικῆς καὶ συναλλαγματικῆς σταθερότητος, ἐξ ἴσου ἀναγκαία εἶναι καὶ ἡ καλλιέργεια εἰς τὸ κοινὸν τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἀποφεύγονται χειρισμοὶ δυνάμενοι νὰ κλονίσουν τὴν θέσιν τῆς δραχμῆς. Καὶ εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τὸ ἐθνικὸν νόμισμα ἐγνώρισεν, ἰδίως κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον 1963, ὤρισμένας δυσκολίας, τόσον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ ἐλλειμματικότητα τῶν λογαριασμῶν τοῦ Δημοσίου καὶ οἱ ἀντίκτυποι ἐκ τῆς διογκώσεως τῶν κρατικῶν δαπανῶν

Τὰς δυσκολίας αὐτὰς ἐξέφραζον ἡ ἐντεινομένη ἀνισσοκῆλεια τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, ἡ ἀναβίωσις τῆς χρυσοφιλίας καὶ χαλαρὰ διοχέτευσις ἀποταμιεύσεων εἰς τοὺς πιστωτικὸς ὀργανισμοὺς, τὰς προεκάλει δὲ ἡ ἔξαρσις τῆς ἐγχωρίου ζητήσεως. Ἡ ἱκανοποίησις τῆς ἠϋξημένης ζητήσεως προσέκρουεν εἰς τὰς ὑφισταμένας στενότητας τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ καὶ ἤσκει σοβαρὰν πίεσιν ἐπὶ τοῦ συναλλαγματικοῦ ἀποθέματος. Καὶ ἡ μὲν ἔξισορρόπησις τῶν ἐξωτερικῶν λογαριασμῶν ἐπετεύχθη τελικῶς πέρυσι, χάρις εἰς τὴν συνδρομὴν ὤρισμένων εὐνοϊκῶν τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων παραγόντων, ὡς καὶ εἰς τὴν προσφυγὴν εἰς τὸν δανεισμόν. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ εἰς τὴν γενικωτέραν νομισματικὴν κατάστασιν, ἡ ἐξομάλυνσις τῆς προϋπέθετε τὴν συγκράτησιν τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῆς προσφορᾶς χρήματος, ὃ ὁποῖος ἔτεινε, πράγματι, νὰ ὑπερβῇ σημαντικῶς τὸν ρυθμὸν αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Βασικὴ πηγὴ τῆς ἀνωμαλίας, ἰδίως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1964 καὶ ἐντεῦθεν, εἶχον καταστή οἱ λογαριασμοὶ τοῦ Δημοσίου. Ἡ ἐλλειμματικότητα τῶν εἶχε διευρυνθῆ εἰς σημεῖον ὥστε νὰ ἀποβαίνῃ προβληματικὴ ἡ ἐξουδετέρωσις τῶν συνεπειῶν τῶν διὰ χειρισμῶν εἰς ἄλλους τομεῖς τοῦ νομισματικοῦ συστήματος, χωρὶς σοβαρὰς θυσίας εἰς βάρους βασικῶν ἐπιδιώξεων τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

Εὐλόγως, ὅθεν, ἀποκρούεται γενικῶς ἡ σκοπιμότης τῆς συνεχοῦς διογκώσεως τῶν κρατικῶν δαπανῶν πέραν τῶν ὀρίων ἀντοχῆς τῆς οἰκονομίας, ἰδίως μάλιστα ὅταν δὲν ἐξυπηρετοῦνται δι' αὐτῶν σκοποὶ συνδεδόμενοι μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν. Κατὰ τὸν καθορισμὸν τῆς δημοσιονομικῆς δράσεως, ἡ ὁποία ἐπιβάλλεται νὰ διέπεται ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς μεγίστης κοινωνικῆς ὠφελείας, θὰ ἔπρεπε νὰ λαμβάνωνται σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς :

Πρῶτον, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν συναλλαγματικὴν θέσιν τῆς Χώρας. Εἰς τὴν σημαντικωτάτην αὐξήσιν τῶν εἰσαγωγῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν καὶ πρῶτων καὶ βοηθητικῶν ὑλῶν προοριζομένων διὰ τὴν παραγωγὴν

ἐγχωρίων καταναλωτικῶν ἀναμφιβόλως συνετέλεσεν ἡ ἀσκηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κράτους πολιτικῆ δαπανῶν. Εἶναι ἀληθές ὅτι τὸ ὕψος τοῦ συναλλαγματικοῦ ἀποθέματος ὀλίγον ἐμειώθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Τοῦτο ὅμως ἐπετεύχθη χάρις εἰς τὴν εὐρυτάτης ἐκτάσεως προσφυγῆν εἰς τὸν ἐξωτερικὸν δανεισμόν, ὃ ὁποῖος μερικῶς μόνον προωριζετο διὰ τὴν χρηματοδότησιν ἐπενδύσεων εἰς ἔργα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Δεύτερον, εἰς ὅτι ἀφορᾷ εἰς τὴν φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν συναλλαγῶν. Ἐπεκράτησε πλεόν ἡ τακτικὴ τῆς μερικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν δημοσιονομικῶν ἑλλειμμάτων διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ἐμμέσου φορολογίας. Ὡς μέσον ἀνακοπῆς τοῦ ρυθμοῦ ἀνόδου τῆς ζητήσεως, ἡ αὐξήσις τῆς ἐμμέσου φορολογίας ἐπανειλημμένως ἀπεδείχθη ἐλάχιστα — πάντως, δὲ προσκαίρως μόνον — ἀποτελεσματικῆ. Μακροχρονίως, εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν ὑψοῦσιν τῶν τιμῶν, ἡ ὁποία ἐθεμελίωσεν αἰτήματα τῶν ἐργαζομένων διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἀμοιβῶν των.

Τρίτον, εἰς ὅτι ἀφορᾷ εἰς τὰς δημοσίας ἐπενδύσεις. Τὰ ἔργα τοῦ προγράμματος χρηματοδοτοῦνται, κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος, ἐκ τοῦ προϊόντος δανείων συναπτομένων τόσον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τοῦτο ἀποτελεῖ κατ' ἀρχὴν ὀρθόδοξον μέθοδον, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ἀπαραίτητον ὄρον ὅτι αἱ δημοσῖαι ἐπενδύσεις συμβάλλουν πρᾶγματι καὶ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς ὑποδομῆς ἐκείνης ἡ ὁποία ἐγγυᾶται τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας.

Ἡ θεαματικὴ ἀνοδος τῶν καταθέσεων

Ἀπὸ τὰ ἤδη ἐκτεθέντα προκύπτει ὅτι αἱ ἐπηρεάζουσαι τὴν ἀξίαν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος ἐξελίξεις ἦσαν εὐνοϊκώτεραι κατὰ τὸ 1966 ἀπὸ ὅ,τι κατὰ τὴν προηγουμένην διετίαν.

Κατὰ τὸ 1966, αἱ καταθέσεις ηὐξήθησαν ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε. Συγκεκριμένως, ἡ μὲν αὐξήσις τῶν πάσης φύσεως καταθέσεων εἰς τὰς τραπέζας καὶ τοὺς εἰδικοὺς ὀργανισμοὺς ἀνῆλθεν εἰς 8.947 ἑκατ. δραχμῶν, ἡ δὲ σχέσηις ταύτης πρὸς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα εἰς 5,1% ἔναντι 2,7% κατὰ τὸ 1965. Τὸ μέγιστον μέρος τῆς ὡς ἄνω αὐξήσεως, ἦτοι 8.199 ἑκατ. δρχ., προῆλθεν ἀπὸ τὴν αὐξήσιν τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου, 7.770 ἑκατ. δρχ. διωχετεύθησαν εἰς λογαριασμοὺς Ταμειυτηρίου καὶ Προθεσμίας.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ὡς ἄνω αὐξήσεως τῶν καταθέσεων προσειλήκυσθη εἰς τὰς ἐμπορικὰς τραπέζας, ἡ συμμετοχὴ τῶν ὁποίων εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων κατὰ τὸ 1966 ἀνῆλθεν εἰς 71% περίπου, ἔναντι 60% κατὰ τὸ 1965 καὶ 54% κατὰ τὸ 1964, σημειωθείσης ἀντιστοίχου μειώσεως τῆς συμμετοχῆς τῶν εἰδικῶν πιστωτικῶν ὀργανισμῶν, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι οὗτοι καταβάλλουν ὑψηλότερα ἐπιτόκια.

Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἣ ὁποία καὶ συνεκέντρωσε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς αὐξήσεως τῶν παρὰ τραπεζαίαις πάσης φύσεως καταθέσεων, εἶναι δὲ χαρακτηριστικὸν τοῦ ἠϋξημένου κύρους τὸ ὁποῖον διαθέτει τὸ Ἴδρυμα καὶ τῆς ἀπεριορίστου ἐμπιστοσύνης τὴν ὁποίαν τὸ εὐρύτερον κοινὸν τρέφει πρὸς αὐτό.

Ἡ αὐξησης τῶν τραπεζικῶν πιστώσεων

Ἡ συγκέντρωσις τόσον ἐκτεταμένων πιστώσεων εἰς τοὺς πιστωτικὸς ὀργανισμοὺς παρέσχεν εἰς αὐτοὺς τὴν εὐχέριαν νὰ αὐξήσουν σημαντικώτατα τὰς χορηγήσεις των πρὸς τὴν οἰκονομίαν. Οὕτω, μετὰ τὴν σχετικὴν στασιμότητα τῶν δύο προηγούμενων ἔτων, ἡ συνολικὴ δραστηριότης τοῦ τραπεζικοῦ τομέως ἦτο κατὰ τὸ 1966 ἰδιαίτερος ζωηρά. Ἐντὸς δὲ τῶν ὀρίων τῶν ἐν ἰσχύϊ πιστωτικῶν ἐλέγχων, ἡ ἐκδηλωθεῖσα ζήτησις διὰ τραπεζικὰς πιστώσεις ἱκανοποιήθη πλήρως.

Πρὸς τούτοις, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ὅ,τι συνέβη κατὰ τὰ ἔτη 1964 καὶ 1965, ὁ πιστωτικὸς τομεὺς ὑπῆρξε κατὰ τὸ 1966 παράγων μειώσεως τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας, κατόπιν τῆς σημαντικωτάτης αὐξήσεως τῶν παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος καταθέσεων τῶν τραπεζῶν. Ἐπὶ πλεόν, καὶ ἡ μικρὰ συμβολὴ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς χορηγήσεις τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν, διὰ κεφαλαίων ἐλεγχόμενων ὑπ' αὐτῆς, περιορίσθη περαιτέρω λόγῳ ἀκριβῶς τῆς αὐξήσεως τῶν ἰδίων διαθεσίμων τῶν τραπεζῶν.

Ἡ συνολικὴ χρηματοδότησις τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως καὶ τῶν δημοσίων ἐπιχειρήσεων καὶ ὀργανισμῶν ὑπὸ τοῦ τραπεζικοῦ συστήματος ἠϋξήθη ἐντὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους κατὰ 8 δισεκ. δραχμῶν, ἔναντι ἀντιστοίχου αὐξήσεως ἐκ 4,9 δισεκ. δραχμῶν κατὰ τὸ 1965.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ συμβολὴ τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν εἰς τὰς πιστωτικὰς ἐξελίξεις ἐπηρεάζεται οὐσιωδῶς ἀπὸ τοὺς ἀσκουμένους πιστωτικὸς ἐλέγχους καὶ ἀπὸ τὴν δι' αὐτῶν ἐπερχομένην ἀνακατανομὴν τῶν διαθεσίμων. Πράγματι ἔναντι συνολικῆς αὐξήσεως τῶν πάσης φύσεως καταθέσεων των ἐξ 6,6 δισεκ. δραχμῶν κατὰ τὸ 1966, αἱ μὲν χορηγήσεις των ἠϋξήθησαν κατὰ 4 δισεκ. δραχμῶν περίπου, αἱ δὲ ὑποχρεωτικαὶ δεσμεύσεις τῶν κεφαλαίων των εἰς χρεόγραφα τοῦ Δημοσίου καὶ καταθέσεις εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἠϋξήθησαν κατὰ 1,9 δισεκατομμύρια. Εἰς τὸ ποσὸν αὐτὸ περιλαμβάνονται καὶ τὰ κεφάλαια τὰ χρησιμοποιούμενα διὰ τὸν σχηματισμὸν διαθεσίμων, τὰ ὁποῖα προορίζονται μόνον διὰ τὴν χρηματοδότησιν ἐξειδικευμένων σκοπῶν (μακροπρόθεσμα καὶ βιοτεχνικὰ δάνεια). Ὑπὸ τὰς κρατούσας συνθήκας ἀπορροφητικότητος, τὰ διαθέσιμα ταῦτα ἀποβαίνουν κατ' οὐσίαν ὑποχρεωτικαὶ δεσμεύσεις κεφαλαίων. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει

ὅτι ἐπέρχεται κατ' ἀνάγκην καὶ ἀπώλεια τῶν κεφαλαίων αὐτῶν διὰ τὴν οἰκονομίαν, δεδομένου ὅτι ὁ σχηματισμός των ἐπιτρέπει ἀντίστοιχον αὔξησιν τῶν χορηγήσεων ἐκ κεφαλαίων τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς ἢ αὔξησιν τῶν δημοσίων δαπανῶν, ἄνευ νομισματικῶν κινδύνων.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα συνέβαλεν οὐσιωδῶς εἰς τὴν σημειωθείσαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος αὔξησιν τῆς τραπεζικῆς χρηματοδοτήσεως. Αἱ χορηγήσεις της κατὰ τὸ 1966 ἠῤῥξήθησαν ὅσον καὶ κατὰ τὰ δύο προηγούμενα ἔτη ὁμοῦ. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν νέων πιστώσεων διωχετεύθη εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν βιοτεχνίαν. Ἐκ παραλλήλου, ἡ ἡμετέρα Τράπεζα ἠῤῥξε σημαντικῶς τὰς χορηγήσεις της τόσον πρὸς τὸ ἐμπόριον ὅσον καὶ πρὸς τὰς τουριστικὰς καὶ συγκοινωνιακὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ὄργανισμοὺς κοινῆς ὠφελείας.